

Englannista kajahti

Yrjö Ahmavaara (alias Arvid Aulin) on, paitsi viestinnän tutkimuksen suuria suomalaisia poikia, myös tunnettu anglofili ellei suorastaan angloomaani. Viileämmästä tarkkailijasta A-A:n Englanti-intoiu on tuntunut milloin hiukan ärsyttävältä, milloin hupaisalta. — Mutta piintyneinkin epäilijä joutuu epäilemään omia epäilyjään luettuuan lehdistä katkelman Reuterin sähköttä: "Britannian hallitus kielsi keskiviikkona (19.10.1988) sellaisten ryhmien radio- ja televisiohaastattelut, jotka tukevat väkivaltaa Pohjois-Irlannissa".

Onko koskaan ennen kuultu sellaisesta mainiosta hallituksesta, jota sen oma politiikka alkaa inhottaa niin perinpohjaisesti, että se itseään rangaistakseen kieltää itseltään radio- ja televisiojulkisuuden?

Kunnia Aulin-Ahmavaaralle, häpeä epäilijöille!

Idässä paha

Hallitus ehdotti lokakuussa eduskunnalle, että viranomaisten hallussa olevien asiakirjojen salassapitosääntönsä kiristettäisiin. Demokratian vahtikoirat, vapaat ja aina valppaat lehtemme haukahtivat heti — ja syystä. Salauksen leviämistä on aihetta aina vastustaa.

Ei ollut tietenkään odottamatonta, että hallituksen uusinta salailuhanketta verrattiin taas kerran tsaristiseen käytäntöön, jonka vastakohtaksi nostettiin (niin kuin Helsingin Sanomien pääkirjoitus 29.10.1988) "länsimaisen oikeus- ja sivistysvaltion periaatteet". Tuttu kaava: vapaa ja avoin on läntistä; tsaristinen itä noudattaa itämaisen sorto- ja barbariavaltion periaatteita.

Helsingin Sanomien pääkirjoitus kehitteli teemaa: "Esitys on erityisen outo tässä ajallisessa ympäristössä: koko Eurooppa pyrkii yhä suurempaan avoimuuteen niin taloudessa kuin muussakin yhteisössä" (korostus Teiskon äijän).

Sanomien hehkutus aiheutti rahinaa Teiskon äijän aivoissa. Koko Eurooppako? Mitä ja keitä Eurooppaan silloin kuuluu? Millainen käsite ylimalkaan on HS:n Eurooppa?

Teiskon äijä on Helsingin Sanomien lukijoita, jopa tilaajia; ja luottaa lehteensä (kun ei muutakan voi). Ja nyt oli pääteltävä, että lehden pääkirjoittaja joko ei lue oma lehteään tai uskoo/tietää sen puhuvan palturia — tai sit-

ten lehti käyttää sellaista Eurooppa-käsitettä, jonka käyttöä ei Teiskossa ole vielä opittu. Onhan nimittäin esimerkiksi lehden kirjeenvaihtaja Lontoossa raportoinut säännöllisesti sikäläisen hallituksen systemaattisesta salauksen ylläpito-, vahennus- ja laajennuspolitiikasta. Thatcherin hallitus on siis tsaristinen tai ulkoeurooppalainen?

Englanti ei ole Euroopassa yksinäinen poikkeus. Pitemmin salauksen tehostaminen on yleiseurooppalainen pyrkimys, yksi vahva tendenssi muiden suuntauksien rinnalla. — Eikä ainoastaan salaus ole tehostuksessa Euroopassa, vaan yhteiskunnat, Pohjoismaat eturintamassa ovat muutoinkin sulkeutumassa eri tavoin määritellyiltä 'vierailta elementeilta', muukalaisilta, venäläisiltä, terroristeilta ja sen sellaisilta. Miten nämä Helsingin Sanomien itsensä systemaattisesti raportoimat yleiseurooppalaiset tendenssit sopivat yhteen lehden sen pöyhkeilyn kanssa, että "koko Eurooppa pyrkii yhä suurempaan avoimuuteen niin taloudessa kuin muussakin yhteisössä"?

Terveempää kuin Suomen hallituksen systemaattisten salailupykimysten mytologisointi ja siirtäminen sitten pois normaalin ja jokapäiväisen alueelta olisi sen myöntäminen, että jos kohta yhteiskunnassa on selviä pyrkimyksiä avoimuuteen ja salauksen vähentämiseen on siinä samalla yhtä voimakkaita ellei vahvempiakin pyrkimyksiä aivan vastakkaiseen suuntaan. Eikä salaus ole 'vierasta' tai 'epäeurooppalaista'; se on ollut ja on normaalin yhteiskunnan käytäntöjä.

Rule Britannia

Pysykäämme vielä Englannissa, maassa jossa lehdet ot-sikoivat hiljattain kanaalin lauttayhteyksien katkeamisen: CONTINENTAL EUROPE ISOLATED!

Tiedotustutkimuksen Englannissa oleskeleva ystävä (?) lähetti kirjeen, jossa kuvasi ITV:n ja BBC:n televisioutisten erään illan sisältöä. Poimitaan oheen esimerkkejä aiheista:

- 16-kuukautinen lapsi kidutettu hengiltä. Valamiehistö pohtii, syyttääkö avoparia murhasta vai taposta.

- Pankkiryöstössä poliisin ampunut mies pidätetty; toisen ryöstäjän kuolema varmentunut itsemurhaksi.

- Ranskassa asuva englantilainen maataloustyöntekijä kiistää murhanneensa koulutytön.

- Kahta jalkapalloilijaa sakotettu väkivaltaisesta käyttäytymisestä.

- 8-vuotias poika sidottu oveen, äiti pakottaa katsomaan, kun poikaystävä raiskaa tyttären.

- Prinsessa Beatrice kastettu, kuvia kirkon ovelta.

Ystävä (?) kirjoittaa: "Nuo uutisjutut eivät ole keksityjä eivätkä poikkeuksia. Voi tietysti olla, että marisen

ihan turhaan, ja että BBC on loppujen lopuksi maineensa veroinen. Sillä mistä minä tiedän, ehkä täällä ja maailmalla ei tosiaan tapahdu mitään tärkeämpää?"

Norsunluu- päätornista

Nels Andersonin klassikko **The Hobo** on hiljan ilmestynyt suomeksi nimellä **Kulkumiehet** (Valtion painatuskeskus, Helsinki 1988). Kirja esittelee mm. niitä loputtomia alaryhmiä, joista vuosisadan alun Yhdysvaltain kerjäläisten, kulkurien ja hobojen armeijat koostuivat. Leevi Lehdon oivallisesti kääntäminä ovat saaneet nimensä mm. "jäykkis", joka kerjää esiintymällä halvaantuneena, "puolis", molemmat jalkansa polvesta alaspäin menettänyt junissa matkaaja, sekä "tahmis", joka harjoittaa kiinnelastarin myymiseksi naamioitua kerjäläämistä.

Tiedotustutkimus päätti yrittää suomalaisen tiedeyhteisön vastaavaa jaottelua:

Niuhis — Istuu kotona kuulosuojaimet korvilla ja kurruttaa lapsiaan lyömällä **Wirtschaft und Gesellschaftilla** peruksille. Juhlii polttamalla pikkusikarin pitkänäperjantaina.

Kusis — Teetättää opiskelijoilla tutkimuksen maitohinkin sosiaalhistoriasta, väittelee, hankkii viran ja muuntelee hinkkiaineistoansa tekstinkäsittelyllä sopivaksi 200 aikakauskirjaan ja 300 seminaariin.

Jurris — Saanut vakavan trauman proseminaariesitelmänsä kriitikkistä vuonna 1954. Kantaa kaunaa ja likaista toppatakkaa. Ampuu itsensä aseman vessassa.

Kuivis — Kuittaa palkkansa pitämällä vuosittain samat luennot kunnallisen palo- ja pelastustoimen kehityksestä Suomessa 1910-luvulla. Ainoa tieteellinen kontribuutio australialaiselle kollegalle lähetettävä joulukortti. Päätyy kokoomuksen kansanedustajaksi.

Tyhmis — Arvostaa Päiviö Tommilaa ja opetusministeriötä. Varoo pyöröovia, koska ei osaa kulkea niissä oikeaan suuntaan.

Kommunistinen konspiraatio

On asioita, jotka vanhetessaan alinomaan kehittyvät ja paranevat. Kuten vaikkapa se militantti kriittisyys ja inho, jota Mainostelevisiön uutiset tuntevat liike-elämään ja erityisesti suurteollisuutta kohtaan. Esimerkkejä? 24. marraskuuta toimittaja Anna-Kaisa Hermunen listi piinapenkissään Teollisuuden Keskusliiton toimitusjohtajan Casimir Ehrnroothin teollisuuden ja ympäristönsuojelun suhteesta: "Kuinka pitkälle voidaan (ympäris-

tönsuojelun) tasoa nostaa, koska teknologia, kun sitä koko ajan kehitetään, maksaa?"

Kehän kulmaukseen ahdistettu Ehrnrooth joutui myöntämään, että totta, totta, jos kansainvälinen kilpailukyky halutaan säilyttää, ei tasoa voida loputtomiin nostaa.

Nonprofit membership

Niin on asia, että yhtäältä maailmantalouden integraatio ja toisaalta kansainvälisen työnjaon kirkastuminen vaativat tekoja myös tieteen saralla. Ponnekaampaa huomiota on kiinnitettävä siihen, minkälaisia tiedetuotteita me edukkaasti ostamme ja kilpailukykyisesti myymme.

Tiedotustutkimus, jolle - kuten myös Suomen ulkomaalaistoimistolle - mikään vieras ei ole inhimillistä, on päätenyt omiin ehdotuksiinsa tiedekaupan vilkastuttamiseksi.

Yhdysvalloista: Halpatuontipsykoanalyttikkoja. Mieluusti hieman juoppoja, synkkämielisyyttä ymmärtäviä. Erikoisalueina visailuohjelmien aiheuttamat hybrispulmat ja itsemurhien jälkihoito.

Yhdysvaltoihin: Televisiotutkijoita. Etuna se, että kuljetuskustannukset säästyvät, koska ovat jo kaikki USA:ssa.

Saksasta: Alkon tutkimuslaboratorion käyttöön kolme hehtoa baijerilaisia mallasrottia, joilla on hyvä viinapää ja iloiset juomalaulut. Rotat osaavat myös kajauttaa kolmiäänisesti alkoholismien perinnöllisyyttä tukevia iskulauseita.

Saksaan: Kontillinen pääomaloogikkoja, jotka eivät olisi kuitenkaan koskaan oppineet suomea.

Neuvostoliitosta: Saksan demokraattisesta tasavalta siirrettävät panssaripataljoonat. Asetetaan Suomessa Jaakko "matti ja teppo" Nummisen suoraan alaisuuteen perus- ja jatkotutkintoaikojen lyhentämiseksi.

Komin ANTL:n kommunistisen puolueen keskuskomitean eläkkeelle jäänyt johto. Asetetaan suoraan valtakunnan kansliapäällikön alaisuuteen huolehtimaan yliopistollisten virantäyttäjien puolueettomuudesta ja opetusministeriön keskushallinnon tehostamisesta.

Neuvostoliittoon: Markku Eskelinen, Ilkka Heiskanen ja Kari Salmelainen

Paraguaysta: Kulttuuripolitiikan yleisiin piirteisiin perehtyneitä luennoitsijoita Suomen korkeakoulujen rehtoreitten neuvottelupäiville.

Paraguahyn: Kulttuuripolitiikan yleisiin piirteisiin perehtyneitä luennoitsijoita Suomen korkeakoulujen kanslereitten neuvottelupäiviltä.

Tämä lehti ilmestyy

Tiedotustutkimus – asultaan vaatimaton, anniltaan korkeatasoinen, hinnaltaan huokea – ilmestyy kuluvana vuonna seuraavasti:

numero	deadline	ilmestyy
1/89	15.02.	15.03.
2/89	31.03.	15.05.
3/89	31.08.	15.10.
4/89	31.10.	15.12.

Tiedotustutkimuksen uudet tekijät toivovat postia seuraaviin osoiteisiin:

POSTIPANKKI OY POSTBANKEN AB

POSTISIIRTO SUOMI
POSTGIRO FINLAND

Maksun saaja Betalningsmottagare

Tiedonanto Meddelande

31912

TIEDOTUSOPILLINEN YHDISTYS r.y.
Tampereen yliopisto
PL 607 / Tullikatu 4 h. 403
33101 TAMPERE

Olen uusi jäsen

JÄSENMAKSUT 1989
(sis. Tiedotustutkimus-lehden)

- vuosijäsen (ei yhteisöjä) 80,—
- opiskelijajäsen 40,—
- ainaisjäsen 400,—
- yhteisöjäsen 350,—

TIEDOTUSTUTKIMUS-LEHDEN
TILAUSMAKSU 1989
(ei jäsenille)

- Nrot 1—4/1983 90,—
- 2—4/1984 40,—
- 1—4/1985 30,—
- 1—4/1986 40,—
- 2—3/1987 40,—
- 1—4/1988 20,—
- 40,—

Maksajan nimi ja osoite Bet. namn och adress

Tilisiirto Girering

Tilillepanoisa Inbet.stämpel

Allekirjoitus Underskrift

Pvm Datum

Tililtä Från konto

Tilille Till konto

mik

TA 5779 65-3

Maksun saajan tositte Verifikat till mottagaren 2260 8

+57796535>

1989

Julkaisija: Suomen psykologinen seura
Tilauhinnat: jäsentilaus 130 mk ja opiskelijaj 75 mk
(sisältävät jäsenmaksun), muut (Suomi ja Pohjoismaat) 170 mk,
yhteisöt 220 mk, muut maat 220 mk
Ink-numerot 35 mk
Tilaukset: Psykologia-lehti, Mariankatu 7 C, 00170 Helsinki
Ps-tili: 9544-2